

Klimat och miljö

Klimatpolitiken behöver handla om att bygga ett starkare och mer hållbart samhälle. Vi kan genomföra klimatomställningen så att alla kan känna trygghet i omställningen. Med gemensam kunskap, gemensamt arbete och gemensam plikt känsla. Klimatomställning kan aldrig bara bli ett individuellt ansvar, utan måste mötas med en radikal politik. Istället för symbolåtgärder eller att förvänta oss att andra ska lösa problemen tar vi vårt ansvar.

Den senaste mandatperioden har kraftfulla åtgärder lyst med sin frånvaro. Alltför få initiativ tas för att göra Stockholm till en klimatsmart stad. Mindre, symboliska, förslag har kommit fram. Men det stora strukturella arbetet har stannat upp. Det duger såklart inte.

Stockholm kan bättre. Vi kan inte vänta. Saker behöver göras nu.

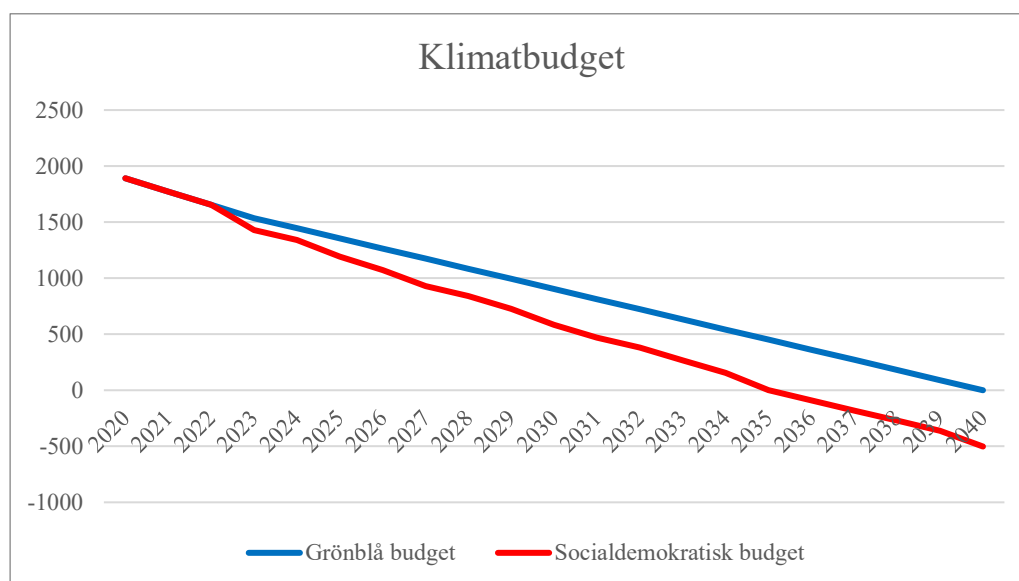
Stockholm ska vara klimatpositiv senast år 2035 och stadens organisation ska vara fossilfri senast år 2030.

Några av våra förslag

En ny klimatgiv för Stockholm

Med en socialdemokratisk politik kommer Stockholm återigen hamna i framkant gällande klimatarbetet. Vi vill tidigarelägga året när vår stad ska bli klimatpositiv. Målet ska sättas till 2035, inte som nu, till 2040.

I grafen nedan kan man se effekterna av de förslag vi kommer genomföra efter valet. Dessa initiativ saknas i idag i den politik som de grönblå driver.

Med våra åtgärder skulle utsläppen minska avsevärt, och staden skulle bli klimatpositiv flera år tidigare. Fram till år 2040 skulle det totalt innebära mer än 2,6 miljoner ton i minskade

koldioxidutsläpp, jämfört med den grönbå budgeten. Politik gör skillnad. Idag finns inte viljan att prioritera klimatarbetet, det är inte det vi ska berätta för kommande generationer, att vi inte mäktar med att göra det som behövs. Tvärtom.

Med ökade ambitioner, strukturella reformer och gemensamma investeringar kan Stockholm bli klimatpositivt tidigare. Staden ska därför revidera klimatbudgeten så att målet är att vara klimatpositiv redan år 2035.

Koldioxidlagring

Utbyggnaden av fjärrvärmen i Stockholm har gjort att uppvärmningen av staden idag nästan är fossilfri. De sista fossila bränslena i kraftvärmeverket i Värtan har fasats ut och fjärrvärmen i Stockholm kommer år 2025 ha en klimatpositiv verksamhet. Ytterligare några år efter det kan fjärrvärmen göra hela Stockholm till en klimatpositiv stad. Bara i Stockholmsregionen finns en potential att skapa en kolsänka på mer än 2 miljoner ton koldioxid per år, vilket är mer än samtliga utsläpp från staden idag.

Detta kan bli verklighet genom att utveckla tekniken för att fånga in och lagra koldioxid från förbränning av bibränslen (BECCS). Stockholms stad ska ta fram ett eget lokalt system för klimatkompensation där merkostnaderna används för att finansiera investeringar och drift av BECCS. Till dess att ett internt system för klimatkompensation är på plats ska staden använda befintliga system för klimatkompensation för t.ex. stadens flygresor och uppvärmning. Indikatorn för utsläpp från Stockholms stads flygresor, som den grönbå majoriteten har tagit bort, ska återinföras.

Minskade utsläpp från trafiken

Trots en lovande utveckling med fler miljöbilar och bibränslen fortsätter vägtrafiken och dess utsläpp att öka. Av de territoriella utsläppen i Stockholms stad kommer mer än hälften från transporter och utsläppen från transporterna ökar. Det är därför angeläget med särskilt långtgående krav för just trafiken. Att arbeta för att vända denna trend är en av trafiknämndens viktigaste uppgifter.

År 2020 antogs en ny klimathandlingsplan för staden. Handlingsplanen saknar dock åtgärder motsvarande 84 100 ton, det är inte acceptabelt. Den grönbå majoriteten hävdar ofta att de inte har rådighet över de mest kraftfulla åtgärderna. Det finns dock många åtgärder som staden har rådighet över men som majoriteten valt att inte ta med i klimathandlingsplanen.

Tunga transporter står för ca 23 procent av trafikens koldioxidutsläpp. Mer än hälften av all godsmängd i länet består av masshanteringstransporter och prognoserna är att de kommer att öka ytterligare. Med en förändrad längdbegränsning så att massgodstransporter tillåts med fordon upp till 15 meter, istället för dagens 12 meter, skulle antalet transporter av massgods nästan halveras. Även utsläppen skulle i det närmaste halveras, vilket innebär en minskning med cirka 50 000 ton koldioxid varje år. Att komplettera klimathandlingsplanen med endast denna åtgärd skulle alltså innebära att staden kan bli klimatpositiv till år 2040.

Kollektivtrafik är ett smart sätt att öka transporteffektiviteten samtidigt som utsläppen minskar och gatumiljön blir trevligare tack vare minskad trängsel. Det är dessutom en investering som framförallt gynnar dem med lägre inkomster, även om den är bra för alla.

Men vi kan inte förvänta oss att människor ställer bilen om bussen inte går i tid och spårvagnen är överfylld.

Staden ska aktivt arbeta för utbyggd kollektivtrafik. Ett exempel är en ny tunnelbanelinje med sträckan Hässelby-Vällingby-Bromma parkstad-Alvik och vidare anslutning söderut. Planeringen med detta projekt måste komma igång redan nu då kollektivtrafikförsörjningen är avgörande för bostadsexploatering på och kring området som idag är Bromma flygplats. Ett annat viktigt projekt, som redan borde kommit igång, är att bygga ut Spårväg City till Ropsten för att kollektivtrafikförsörja Norra Djurgårdsstaden. Staden måste ställa krav på att regionen finansierar och projektstartar den nya sträckan. Med en förbättrad kollektivtrafikförsörjning till Fagersjö kan många nya bostäder byggas i området, antingen genom att förlänga tunnelbanan Fridhemsplan-Älvsjö hela vägen till Fagersjö alternativt att öppna en ny pendeltågstation i Fagersjö. Byggstarten av tunnelbanan mellan Fridhemsplan och Älvsjö bör dessutom tidigareläggas nu när staden förskottat medel till projektet.

Energieffektivisering

Arbetet med energieffektivisering inom stadens verksamheter och fastigheter ska vara fortsatt prioriterat. En effektivare energianvändning leder inte bara till minskade klimatutsläpp utan ofta även till minskade driftkostnader och bättre arbetsmiljö för stadens personal. Enligt stadens mål ska energianvändningen minska, men istället har den ökat.

Stadens förvaltningar och bolag som äger byggnader ska samlas i syfte att ta fram åtgärder för att vända denna utveckling. Det finns exempelvis väldigt stor potential i driftoptimering genom digitalisering, automatisering och AI. Lägre kalkylränta ska användas vid energieffektiviserande renoveringar.

Kritik mot grönbå budget

Det är tydligt att det är en kompromissbudget. Högern tror fortfarande att marknaden ska lösa stora samhällsproblem, klimatet inräknat. Partierna pratar om vikten av kostnadseffektivitet men kommer sällan med några egna lösningar. Det finns en övertro på att marknaden kommer kunna lösa de utmaningar vi står inför. Miljöpartiet har en god ansats men de har inte verktygen och de arbetar i motvind. De har inte kunskap om system och därmed behovet av strukturella reformer. Majoritetens förslag blir därför ofta symbolhandlingar eller fina ord i handlingsplaner och strategier, men de kommer inte med några reformer som får reell effekt och de saknar resurser för att genomföra det som skrivs i diverse handlingsplaner och strategier.

De har ofta svårt att förstå hur människor med ansträngd ekonomi uppfattar deras politik. Det finns en blindhet inför att arbetarklassen, utan att behöva ta några medvetna klimatsmarta val, lever klimatsmart eftersom de konsumerar färre klimatpåverkande varor och tjänster. Samtidigt är det ofta fattigare människor och arbetarklassen som drabbas hårdast av klimatförändringarna.

Frågor och svar

Varför bryr sig Socialdemokraterna om klimatet först nu?

Vi kan vara självkritiska och tycka att vi har fokuserat för lite på dessa frågor, rent kommunikativt. Samtidigt har vi genomfört stora strukturella investeringar som har gjort Stockholm till den stad vi idag bor i. Det handlar om en historisk fjärrvärmeutbyggnad så att de smutsiga kolpannorna kunde avvecklas. Om insatser för renare luft och renare vatten. För 30 år sedan var Hornsgatan en av Europas smutsigaste gator, men idag har ca 95 procent av Stockholmsluft väldigt bra luft (ligger på halva värdet jämfört med miljö kvalitetsmålet som är ett väldigt ambitiöst mål). På 1950-talet var Riddarfjärden så nedsmutsad att den kallades för Lortdicket. Idag kan vi bada där, och runt om i hela staden. Hur många huvudstäder i världen kan man bada i? Inte många. Det handlar också om hur vi ställt om staden från att vara bilcentrerad till att även göra plats för kollektivtrafik, fotgängare och cyklister. Det var vi som byggde tunnelbanan. Minns ni förresten när Medborgarplatsen var en parkeringsplats? Det är ju otänkbart idag. Klimat- och miljöpolitik har alltid varit en viktig fråga för Socialdemokraterna.

Varför ska folk bry sig om vad som görs i Stockholm, det är väl på nationell och internationell nivå de avgörande besluten måste tas?

Städerna har en nyckelroll i arbetet, Stockholm kan göra verklig skillnad. Idag bor mer än hälften av världens befolkning i städer. Städerna producerar samtidigt cirka 70 procent av de globala utsläppen av växthusgaser. Mycket av klimatutsläppen och miljöförstöringen sker i städer. Därför måste kampen föras i Stockholm.

Har inte individen något ansvar?

Genom folkrörelsen finns ett individuellt ansvar. Men allt ansvar inte ligger på individen. Vi hjälps åt och ger möjligheter att göra rätt. Vi visar på den högre livskvalitet och bättre hälsa som klimatomställningen kan innebära, och i allt mörker återigen lyfta fram det ljusa. Det funkar inte att genom ångest och skam få individen att göra rätt. Det kan snarare ge motsatt effekt. På individnivå ska stadens uppdrag vara att göra det så enkelt som möjligt att leva klimatsmart. Enklare återvinning, bra kollektivtrafik, mer klimatsmart mat i skolor och förskolor etc. Inte uppfostra och skälla på folk som vill, men som kanske inte alltid kan eller har råd att leva mer klimatsmart.

Menar du att MP har en dålig politik, som ni också stått bakom och delat?

Miljöpartiet har gjort ett bra jobb i att rikta strålkastaren mot klimatfrågan. Det är bra. I Stockholm har vi tagit steg i rätt riktning. Men det krävs mer. De har nu valt att samarbeta med de borgerliga, som vi vet vill låta marknaden styra även klimatomställningen. Klimatomställningen kräver dock strukturella reformer och gemensamma investeringar och vi har verktygen och kunskapen för att klara det.